

4. SCENARIUSZE ZAJĘĆ.

4 A. I MODUŁ. PROJEKTOWANIE PROGRAMU ROZWOJU SZKOŁY

Cele zajęć

UCZESTNICZY:

- a. diagnozują przyczyny niepowodzeń realizacji programów rozwoju szkoły
- b. wymieniają korzyści wynikające z dobrego planowania
- c. rozpoznają czynniki dobrej szkoły warunkujące jej jakościowy rozwój
- d. stosują wybraną metodologię tworzenia programu rozwoju szkoły
- e. ustalają poprawnie cele rozwojowe
- f. rozpoznają słabe i mocne strony szkoły w obszarach rozwojowych oraz szanse i zagrożenia
- g. programują działania mające na celu osiągnięcie założonych celów
- h. projektują program rozwoju szkoły
- i. wymieniają poglądy i rozwiązania z innymi uczestnikami szkolenia

Treści kształcenia (opis merytoryczny zagadnienia)

Pojęcie **program rozwoju szkoły** zaczerpnięte jest z koncepcji zarządzania przez jakość, na której oparte zostały rozporządzenia MEN sukcesywnie wprowadzane od roku 1999. Narzucają one obowiązek opracowywania pięcioletniego i rocznego programu rozwoju szkoły jako jednego z elementów całego systemu, mającego na celu stały rozwój szkół i placówek oświatowych w Polsce. W związku z tym, że czynności planistyczne wykonywane są w szkołach od dawna, treści modułu mają charakter syntetyzujący. Sposób ich prezentacji ma na celu wzbudzenie autorefleksji nad istotą i sensem planowania działań szkoły z tego powodu, że nadal popełniane są podstawowe błędy w tej kwestii, które powodują, że wysiłek związany z realizacją zaplanowanych w pięcioletnich i rocznych programach rozwoju zadań nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Uczestnicy szkoleń otrzymają również gotowe formularze ułatwiające projektowanie pracy szkoły i w trakcie warsztatu wykonają podstawowe kroki mające na celu wypracowanie programów rozwoju szkoły. Na metapoziomie celem pierwszego modułu jest również rozpoznanie potrzeb szkoleniowych konkretnej grupy edukacyjnej oraz diagnoza umiejętności i doświadczeń uczestników szkolenia.

Szczegółowe treści programowe:

1. Zasady dobrego planowania.
2. Planowanie w polskiej szkole – jakie jest, a jakie być powinno?
3. Jak zarządzać jakością w szkole?
4. Czym jest jakość – różnorodne podejścia do jakości w edukacji.
5. Różnorodne metodologie tworzenia programu rozwoju szkoły – ich mocne i słabe strony.
6. Kolejne kroki w planowaniu programu rozwoju szkoły.

7. Czynniki dobrej szkoły warunkujące jej jakościowy rozwój.
8. Wizja i misja szkoły podstawowym źródłem planowania.
9. Formułowanie celów rozwojowych.
10. Rozpoznanie sytuacji szkoły – analiza SWOT.
11. Projektowanie działań służących osiągnięciu założonych celów rozwojowych.
12. Przykłady dobrej praktyki.
13. Prezentacja opracowanych programów i wymiana doświadczeń.

Metody i techniki:

- ćwiczenia integrujące grupę
- metaplan
- dyskusja
- analiza SWOT
- praca w grupie
- mini-wykłady z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej
- gwiazda pytań

Środki dydaktyczne:

- projektor multimedialny
- tablica flip-chart
- pisaki
- blue-tag
- materiały pomocnicze

Proponowane ćwiczenia:

1. Runda - prezentacje prowadzących, uczestników szkolenia na temat: ***Twoje doświadczenia i umiejętności związane z tworzeniem programów rozwoju szkoły oraz planowaniem i realizacją projektów z wykorzystaniem różnorodnych funduszy.***
2. Ćwiczenie integrujące, mające na celu zapamiętanie imion uczestników szkolenia: ***To jest np. długopis, który dostałam od...***
3. Prezentacja ***celów szkolenia.***
4. Analiza ***oczekiwań uczestników wobec szkolenia:*** uczestnicy na kartkach samoprzylepnych zamieszczają na plakacie swoje oczekiwania wobec szkolenia. Prowadzący grupuje je i ustosunkowuje się do oczekiwań zespołu.
5. Przedstawienie ***zasad uczestnictwa w szkoleniu:*** zasady wynikające z organizacji szkolenia oraz zasady dotyczące uzyskiwania certyfikatu.

6. Zawarcie **kontraktu grupowego** – zasady obowiązujące w naszej grupie podczas zajęć.
7. Diagnoza sytuacji edukacyjnej: **Metodą metaplanu zaprezentuj planowanie w Twojej szkole, jakie jest, jakie być powinno, dlaczego nie jest takie, jakie być powinno, wnioski** – praca w czterech – pięciu grupach. Prowadzący wyjaśnia zasady obowiązujące w pracy metodą metaplanu, dzieli zespół na grupy.
8. **Prezentacja plakatów.**
9. Dyskusja, wnioski: **na co zostanie położony nacisk w tej grupie z uwagi na jej specyfikę.**
10. Mini-wykład prowadzącego z wykorzystaniem slajdów: **Różne podejścia do jakości, Czy konsekwentnie liczymy do czterech, system zapewniania jakości, dwa modele planowania.**
11. Ćwiczenie – praca w grupach: **Słabe i mocne strony planowania ekstrapolacyjnego i antycypacyjnego.**
12. Prezentacja plakatów.
13. Dyskusja i wnioski.
14. Mini-wykład: **Program rozwoju szkoły – krok po kroku.**
15. Mini-wykład: **Krok pierwszy - wizja szkoły, cechy dobrej wizji.**
16. Praca w grupach: **Wykorzystując Materiał pomocniczy nr 1. Różnorodne wizje, grupy opisują słabe i mocne strony konkretnych wizji szkół.**
17. Prezentacja wniosków na forum grupy.
18. Mini-wykład: **Czynniki dobrej szkoły, na co warto zwrócić uwagę, projektując wizję własnej szkoły? (prezentacja wyników badań)**
19. Praca w grupach – projektowanie wizji własnej szkoły (Wykorzystaj własne doświadczenia, doświadczenia innych szkół oraz wiedzę wyniesioną z tej części szkolenia, zaprojektuj wizję swojej szkoły na najbliższe trzy lata)..
20. Prezentacje wizji.
21. Dyskusja: słabe o mocne strony naszych wizji.
22. Mini-wykład: **Krok drugi - misja szkoły głównym celem działań społeczności szkolnej.**

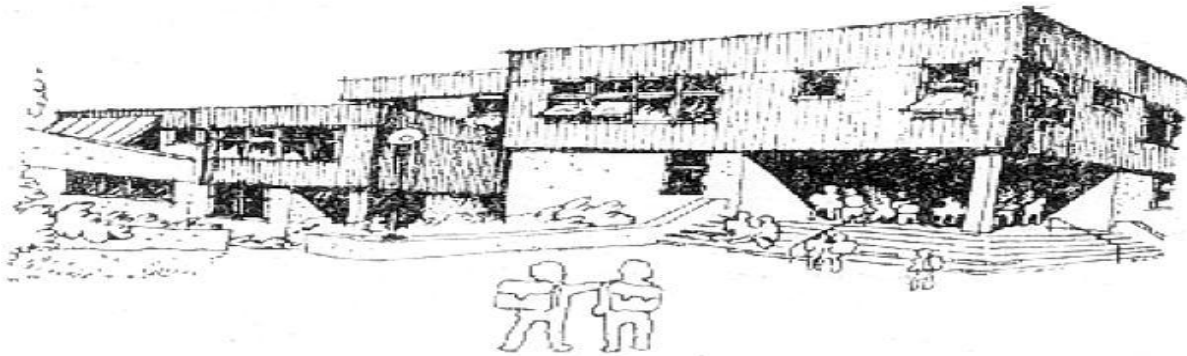
23. **Praca w grupach: Analizując misje różnych szkół zaprezentowanych w materiale 2 wskaż ich słabe i mocne strony. (Materiał pomocniczy 2. Misja szkoły)**
24. Praca grupowa – **opracuj misję własnej szkoły, korzystając z załączonych pytań (Materiał pomocniczy 3. Misja szkoły – zestaw pytań)**
25. Mini-wykład: **Krok trzeci - formułowanie celów rozwojowych szkoły** – kryteria SMART.
26. Ćwiczenie (praca indywidualna) – formułowanie celów – **opisz swój cel życiowy i sprawdź prawidłowość jego opisu korzystając z kryteriów SMART.**
27. Ćwiczenie (praca grupowa): **Analizując opracowaną wcześniej wizję i misję – sformułuj ogólne cele rozwojowe dla Twojej szkoły.**
28. Mini-wykład: **Krok czwarty: rozpoznawanie sytuacji szkoły w obszarze jej celów rozwojowych** – analiza SWOT – mocne i słabe strony pracy szkoły oraz szanse i zagrożenia w osiągnięciu zaplanowanych celów..
29. Ćwiczenie – **dokonaj analizy SWOT Twojej szkoły w zakresie ustalonych wcześniej celów rozwojowych (Materiał pomocniczy 4. Analiza SWOT – pytania pomocnicze).**
30. **Prezentacja plakatów**, dyskusja, wnioski.
31. Ćwiczenie – **zaplanuj listę działań mających na celu zamianę zagrożeń na szanse oraz szans na mocne strony i wzmacniających mocne strony.**
32. Mini-wykład: **Struktura programu rozwoju szkoły, przykłady dobrej praktyki.**
33. Ćwiczenie – wykorzystując podany schemat oraz wyniki prac Twojej grupy w poprzednich ćwiczeniach zaplanuj program rozwoju szkoły. **(Materiał pomocniczy 5. Schemat programu rozwoju szkoły)**
34. Prezentacja plakatów. Wnioski.

5. MATERIAŁY DLA UCZESTNIKÓW

MODUŁ 1. PROJEKTOWANIE PROGRAMU ROZWOJU SZKOŁY

MATERIAŁ POMOCNICZY 1. WIZJE SZKOŁ.

I. Wizja szkoły w Ursynowie.

www.ursynow.org.pl

II. Wizja Liceum Ogólnokształcącego Middle College.

Liceum Ogólnokształcące Middle College stanie się centrum innowacyjnego nauczania i uczenia się, które będzie stosowało najlepsze metody w bezpiecznym, wspomagającym rozwój i zaawansowanym technicznie środowisku, gdzie entuzjastyczni uczniowie, wykwalifikowani nauczyciele, pomocni rodzice i zaangażowani partnerzy społeczni stają się siłą napędową, która przygotowuje uczniów do stania się zmotywowanymi, zdyscyplinowanymi i społecznie odpowiedzialnymi obywatelami w zmieniającym się i złożonym świecie.

III. Wizja szkoły „The Village Green”.

Pracownicy, rodzice i duża społeczność szkoły “The Village Green” wyobrażają sobie naszą szkołę jako stwarzającą pozytywne warunki do nauki, gdzie wszyscy uczniowie, również ci o specjalnych potrzebach, będą mogli osiągnąć sukces, stać się dobrze wykształconymi i komunikować się efektywnie w tym ukierunkowanym technologicznie społeczeństwie i globalnej ekonomii.

IV. Wizja szkoły w West Eyreton.

V. Szkoła w Clifton Hill.

Każdy uczeń szkoły w Clifton Hill stawia znajduje się w centrum jej działań edukacyjnych, aby móc wykorzystać swój pełny potencjał. Dzieje się tak dzięki programowi nauczania, który kładzie nacisk na ciekawe i znaczące zagadnienia oraz dba o emocjonalne i fizyczne dobro każdego ucznia.

VI. Szkoła w ...

Szkoła naszych marzeń to taka, w której:

- panuje życzliwa i bezpieczna atmosfera oparta na kulturze osobistej nauczycieli, uczniów i rodziców, wzajemnym szacunku, akceptacji, pomocy współdziałaniu;
- pielęgnuje się tradycję szkoły, skupiając wokół niej nauczycieli, uczniów, rodziców i absolwentów;
- uczy się młodzież miłości do "Wielkiej" i "Małej" Ojczyzny, szacunku dla jej historii, tradycji, kultury;
- rodzice aktywnie uczestniczą w procesie budowania systemu wartości swoich dzieci, współdziałają i wspierają nauczycieli w pracy, pomagają rozwiązywaniu problemów szkoły;
- uczeń okazuje pomoc i życzliwość swoim rówieśnikom;
- nauczyciele są sprawiedliwi, konsekwentni, cieszą się autorytetem młodzieży i rodziców. Życzliwym podejściem budzą ich zaufanie. Wspierają uczniów w ich rozwoju, rozwijają zainteresowania, pomagają w rozwiązywaniu problemów. Są kompetentni, podnoszą swoje umiejętności.
- nauczyciele mają zabezpieczone warunki do podnoszenia kwalifikacji;
- nauczyciele są dobrze wynagradzani za swoją pracę;

- dyrektor tworzy właściwą atmosferę pracy, jest konsekwentny powstępowaniu, sprawiedliwy. Potrafi sprawnie organizować pracę szkoły, wspiera nauczycieli w ich pracy, umie rozwiązywać konflikty. Jest dobrym gospodarzem szkoły.
- zajęcia są tak prowadzone, aby wydobyć i rozwinąć talent dziecka, nauczyć samodzielnego rozwiązywania problemów i wiary we własne siły;
- młodzież ma zapewnioną opiekę pedagoga, logopedy i psychologa, pielęgniarki i stomatologa;
- organizowane są atrakcyjne zajęcia pozalekcyjne;
- bogato i nowocześnie wyposażone klasopracownie zachęcają młodzież do zdobywania wiedzy, a nowa sala gimnastyczna zapewnia warunki prawidłowego rozwoju fizycznego dziecka;

MATERIAŁ POMOCNICZY 2. MISJE SZKÓŁ.

A. Misja Gimnazjum w Park View:

Misją gimnazjum Park View jest zapewnienie programu nauczania stawiającego wysokie wymagania, aby poprowadzić uczniów do rozwoju akademickiego, społecznego i emocjonalnego w coraz bardziej technologicznym środowisku. Gimnazjum będzie promowało wysokie standardy akademickie, aby wyposażać uczniów w umiejętności potrzebne do udanego przejścia z gimnazjum do szkoły średniej.

B. Misja szkoły w Clifton Hill:

Staramy się stworzyć bezpieczne i zdrowe środowisko, w którym kładzie się nacisk na sukces każdego ucznia poprzez:

- pozytywne zachowania uczniów, poczucie własnej wartości, tożsamość własną i grupową
- program nauczania, który zakłada wykształcenie zdolności krytycznego myślenia i właściwego zachowania
- zaangażowanie ucznia w proces uczenia się
- istotną i interesującą edukację dla wszystkich uczniów
- chęć wszystkich do stosowania nowych rozwiązań oraz bycia elastycznym, aby się do nich przystosować
- otwartą komunikację wśród wszystkich grup

C. Misja szkoły w ...:

W misji naszej szkoły wykorzystane zostaną osiągnięcia **Nowoczesnej Szkoły Celestyna Freineta**, w myśl której najważniejszym zadaniem Szkoły jest troska o dziecko i udzielenie mu takiej pomocy, jaka może mu zapewnić "maksymalny rozwój osobowości". W związku z tym, w naszej szkole nauczyciele będą wspomagać ucznia we wszystkich sferach jego działalności: intelektualnej, fizycznej i duchowej z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i ograniczeń każdego dziecka. Należy

zrozumieć, że dziecko ma taką samą naturę jak człowiek dorosły. Celestyn Freinet powiedział: "*Jeśli nie staniecie się na nowo podobni do dzieci, nigdy nie wejdziecie do zaczarowanego królestwa pedagogiki*". Rodzice i Szkoła będą koncentrować swoją uwagę na dziecku i jego potrzebach.

D. Misja szkoły w ...:

Misja szkoły:

- uczymy prawdy
- kształtujemy piękno
- wychowujemy do twórczego działania w samodzielnym życiu
- działamy po to aby:
 - nasi uczniowie - maksymalnie rozwinęli swoje umiejętności i postawy w każdym aspekcie: intelektualnym, duchowym, społecznym, emocjonalnym, i fizycznym.
 - ich rodzice - darzyli nas zaufaniem i aktywnie wspierali nasze działania.
 - nauczyciele - mieli pełną satysfakcję z wykonywanej pracy.
 - szkoła - cieszyła się uznaniem środowiska i była oazą dobrego i mądrego świata

MATERIAŁ POMOCNICZY 3. MISJA SZKOŁY: ZESTAW PYTAŃ

Zestaw I

- Po co jesteśmy?
- Dla kogo istniejemy?
- Co chcemy zrobić dla zrealizowania wizji?
- Kto jest naszym klientem?
- Czego on potrzebuje?
- Co chcemy mu zaoferować?

Zestaw II

- Kim jesteśmy - jaka jest nasza tożsamość?
- Jakie są podstawowe potrzeby, które powinniśmy zaspokoić?
- Jaka jest nasza filozofia i jakie są nasze wartości?
- Co nas odróżnia od innych?

MATERIAŁ POMOCNICZY 4. ANALIZA SWOT – PYTANIA POMOCNICZE

Określ słabe i mocne strony pracy szkoły, szanse i zagrożenia w obszarach związanych z celami rozwojowymi.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Jakie są mocne strony pracowników szkoły?2. W czym tkwi siła zespołu kierowniczego szkoły?3. Czym pozytywnym wyróżnia się praca dydaktyczno – wychowawcza i opiekuńcza?4. Jakie są zalety bazy szkolnej?5. Co pozytywnego wyróżnia szkołę w jej kontaktach z organem prowadzącym?5. Jakie pozytywne przesłanki wysyła szkoła do otoczenia?	<ol style="list-style-type: none">1. Jakie są słabe strony pracowników szkoły?2. Co jest słabością zespołu kierowniczego szkoły?3. Jakie nieprawidłowości występują w pracy dydaktyczno – wychowawczej i opiekuńczej szkoły?4. Jakie są braki bazy szkolnej?5. Co negatywnego tkwi w kontaktach szkoły z organem prowadzącym?6. Jakie negatywne przesłanki wysyła szkoła do otoczenia?
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Jakie zjawiska i procesy zachodzące w otoczeniu szkoły mają korzystny wpływ na jej pracę?2. Jakie pozytywne przesłanki są przekazywane z otoczenia do szkoły?3. Na jakie korzyści może liczyć szkoła ze strony samorządu lokalnego?4. Co pozytywnego wnoszą do szkoły rodzice?5. Co pozytywnego wnoszą do pracy szkoły sąsiadujące z nią placówki oświatowe?6. Co pozytywnego wnoszą do szkoły instytucje gospodarcze i społeczne działające w otoczeniu?7. Co pozytywnego wnoszą do szkoły absolwenci?	<ol style="list-style-type: none">1. Jakie zjawiska i procesy zachodzące w otoczeniu utrudniają funkcjonowanie szkoły?2. Jakie negatywne przesłanki są przekazywane z otoczenia do szkoły?3. Jakie aspekty działania samorządu lokalnego mają negatywny wpływ na pracę szkoły?4. Czego szkoła obawia się ze strony rodziców?5. Czego szkoła obawia się ze strony sąsiadujących z nią placówek oświatowych?6. Czego szkoła obawia się ze strony instytucji gospodarczych i społecznych działających w otoczeniu?7. Czego szkoła obawia się ze strony absolwentów?

Józef Pielachowski

MATERIAŁ POMOCNICZY 5. SCHEMAT PROGRAMU ROZWOJU SZKOŁY

Pierwszy cel rozwojowy:

Co? (zadanie)	Kto? (osoba odpowiedzialna)	Jak? (sposób wykonania)	Gdzie? (miejsce)	Kiedy? (termin)

Drugi cel rozwojowy:

Co? (zadanie)	Kto? (osoba odpowiedzialna)	Jak? (sposób wykonania)	Gdzie? (miejsce)	Kiedy? (termin)

.....

